

گزارش کار پروژه پایانی

عنوان:

بررسی مدل های زبانی و مقایسه عملکرد آن ها

استاد راهنما:

دکتر لیلی محمد خانی

پژوهشگر:

محمدامین غنی زاده خسروشاهی

تابستان ۱۴۰۲

فهرست مطالب

۱-۲-۲	مروری روی NLP	۱
۱-۲-۱	تاریخچه	۱
۲-۲-۲	زیر شاخه های NLP	۲
۳-۲-۳	مدل ها و الگوریتم های مورد استفاده در NLP	۳
۳-۳-۱-۱	بررسی Bag Of Words	۳
۳-۳-۲	بررسی N-gram Model	۴
۳-۳-۳	شبکه های RNN	۵
۳-۳-۴	شبکه های Transformer	۶
۴-۲-۴	معیار های مورد استفاده در NLP	۷
۴-۳-۱	معیار Perplexity	۷
۴-۳-۲	معیار BLEU	۸
۴-۳-۳	معیار ROUGE	۸
۳-۳	معماری Transformer	۹
۳-۱-۳	بررسی Scaled Dot-Product Attention	۱۰
۳-۲	بررسی Multi-Head Attention	۱۱
۳-۳	بررسی Feed-Forward Network	۱۲
۴-۳	بررسی Embedding	۱۲

۱۲.....	۳-۵- Positional Encoding بررسی
۱۳.....	۳-۶- مقایسه عملکرد Transformers با سایر معماری ها
۱۴.....	۳-۷- Transformers مرور
۱۵.....	۴- GPT
۱۵.....	۴-۱- تاریخچه
۱۵.....	۴-۲- ایده
۱۶.....	۴-۲-۱- مثال
۱۶.....	۴-۳- Unsupervised Pre-Training بررسی
۱۷.....	۴-۴- Supervised Fine-Tuning بررسی
۱۹.....	۴-۵- تسک ها و دیتاست های به کار رفته
۱۹.....	۴-۶- بررسی نتایج مدل پیشنهاد شده
۱۹.....	۴-۶-۱- نتایج در تسک Natural Language Inference
۲۰.....	۴-۶-۲- نتایج در تسک Question Answering and Commonsense Reasoning
۲۰.....	۴-۶-۳- نتایج در تسک Semantic Similarity and Classification
۲۰.....	۴-۷- نتیجه
۲۱.....	۵- GPT-۲
۲۱.....	۵-۱- مقدمه
۲۱.....	۵-۲- اندازه مدل های معرفی شده

۲۲.....	۵-۳-۳ روش Byte Pair Encoding
۲۳.....	۵-۴-۴ بررسی عملکرد
۲۳.....	۵-۴-۱ نتایج در Language Modeling
۲۴.....	۵-۴-۲ نتایج در تسک خلاصه سازی
۲۴.....	۵-۵ نتیجه
۲۵.....	۶-۶ مدل BERT
۲۵.....	۶-۱ مقدمه
۲۵.....	۶-۲ معماری
۲۶.....	۶-۳ نمایش ورودی و خروجی
۲۷.....	۶-۴ بررسی Pre-training
۲۷.....	۶-۴-۱ MLM
۲۸.....	۶-۴-۲ NSP
۲۸.....	۶-۵ بررسی عملکرد
۲۸.....	۶-۵-۱ GLUE Benchmark
۲۹.....	۶-۵-۲ SQuAD
۲۹.....	۶-۶ نتیجه
۳۰.....	۷-۷ XLNet
۳۰.....	۷-۱ مقدمه

۳۰	۷-۲- مزایا و معایب AR و MLM
۳۲	۷-۳- ایده XLNet
۳۲	۷-۴- نتیجه
۳۳	۸- مقایسه XLNet و BERT
۳۳	۸-۱- IMDB Review Dataset
۳۵	۸-۲- Amazon Review Dataset
۳۷	۸-۳- Reuters-۲۱۵۷۸
۳۸	۸-۴- نتیجه
۳۸	۹- Large Language Models
۳۸	۹-۱- مقدمه
۳۹	۹-۲- Emerging Capabilities
۳۹	۹-۳- دیتاست ها
۴۰	۱۰- نتیجه
۴۱	منابع

۱- مقدمه

با ورود ChatGPT و تکنولوژی های مشابه به دنیای تکنولوژی، تب LLM ها داغ شده است. تکنولوژی های متنوعی داخل اینگونه مدل ها استفاده میشوند که به بررسی آن ها خواهیم پرداخت. اما ابتدا باید به طور کلی NLP مورد بررسی قرار گیرد تا بتوانیم تکنولوژی های مربوطه ی داخل LLM ها و PLM ها را درک کنیم. پس ابتدا به بررسی پردازش زبان طبیعی خواهیم پرداخت.

۲- مروری روی NLP

۲-۱- تاریخچه

پردازش زبان طبیعی یا همان NLP، یک زیررشته از علوم کامپیوتر و هوش مصنوعی است که روی فعل انفعالات بین کامپیوتر ها و زبان های انسانی متمرکز است. NLP تاریخچه ی نسبتا طولانی را دارا است که از ۱۹۵۰ و با توسعه ی اولین سیستم ترجمه زبانی، شروع شده است. برخی از نقاط عطف در تاریخ NLP را میتوان بدینگونه بیان کرد:

- ۱۹۵۰: اولین سیستم ترجمه از روسی به انگلیسی توسط محققان دانشگاه جرج تاون توسعه داده شد.
- ۱۹۶۰: رشته Computational Linguistics برای اولین بار ظهور کرد. این رشته با استفاده از متد های محاسباتی، به زبانی شناسی می پردازد.
- ۱۹۷۰: اولین چک کننده کامپیوتری اشتباهات گرامری ظهور کرد.
- ۱۹۸۰: مفهوم یادگیری ماشین برای NLP معرفی شد که باعث شد مدل های زبانی پیچیده تری توسعه پیدا کند.
- ۱۹۹۰: شبکه جهانی وب ظهور کرد که این مسئله باعث تولید دیتای متنی در حجم های عظیم شد.
- ۲۰۰۰: فیلد تحلیل احساسات یا Sentiment Analysis ظهور پیدا کرد که به وسیله آن احساسات نویسنده متن، تحلیل میشود.
- ۲۰۱۰: در این دهه و با اوج گرفتن یادگیری عمیق، مدل های زبانی پیچیده تری به وسیله تکنیک های یادگیری عمیق مانند شبکه های عصبی ساخته شدند و انقلابی در حوزه پردازش زبان طبیعی پدید آمد.

امروزه NLP در بسیاری از کاربرد ها مورد استفاده قرار میگیرد. از جمله آن ها میتوان به ترجمه، تحلیل احساسات، خلاصه سازی و تشخیص گفتار اشاره کرد.

۲-۲- زیر شاخه های NLP

در این بخش به بررسی برخی از تسک هایی که در پردازش زبان طبیعی انجام میشوند، میپردازیم:

- دسته بندی متن یا Text Classification: همان طور که از اسم آن پیداست، در این تسک سعی بر این است که یک برچسب یا label به یه متن نسبت بدهیم. برای مثال فرض کنید بازخورد کاربران برای یک محصول را در اختیار داریم و میخواهیم ببینیم چند درصد نظرات مثبت و چند درصد منفی است. به این منظور به هر بازخورد مقدار "مثبت" یا "منفی" نسبت میدهم. این کار را با مدل های مختلفی میتوان انجام داد، از جمله شبکه های عصبی.
- شناسایی موجودیت های نام دار یا Named Entity Recognition: در این تسک تلاش بر این است که موجودیت های نام دار مانند نام اشخاص، مکان ها یا نهادها را از متن استخراج کنیم. برای مثال از جمله "محمد اهل تبریز است"، محمد به عنوان شخص و تبریز به عنوان یک محل شناسایی شود.
- برچسب گذاری بخش های گفتاری یا Part-of-Speech Tagging: این تسک شامل شناسایی ساختار دستوری جمله و برچسب گذاری به عنوان مثلا اسم، فعل، فاعل و ... میشود. این تسک میتواند برای تسک های دیگر مانند تبدیل متن، ترجمه و تشخیص گفتار مفید باشد.
- تحلیل احساسات یا Sentiment Analysis: همان طور که قبلا هم گفته شد، در این تسک سعی میشود تا احساسات نویسنده متن از روی متن استخراج شود. این تسک میتواند برای کارهایی مثل تحلیل بازخورد مشتریان مفید باشد.
- Machine Translation: در این تسک، یک متن از یک زبان به یک زبان دیگر ترجمه میشود. معماری Transformers که جلوتر با آن آشنا خواهیم شد، برای اولین بار برای حل این مسئله پیشنهاد شد.
- پاسخ به سوالات یا Question Answering: همان طور که از اسم پیداست، یه رشته به عنوان ورودی داده میشود و انتظار می رود جواب آن رشته خروجی داده می شود. این تسک میتواند شامل تسک های دیگری مانند بازیابی اطلاعات باشد، به طوری که سیستم از یک مجموعه ای از اسناد برای یافتن جواب سوال پرسیده شده استفاده می کند.
- خلاصه سازی متن یا Text Summarization: ورودی یک متن و خروجی خلاصه سازی شده آن متن است. شامل دو نوع است:

- Extractive Summarization: سیستم فقط جمله های مهم را از متن اصلی انتخاب می کند.
  - Abstractive Summarization: سیستم جمله های جدیدی را به عنوان خلاصه متن اصلی تولید می کند.
- برخی از تسک های پر تکرار درون NLP آورده شدند. البته حوزه NLP بسیار گسترده است و در ترکیب آن با حوزه های دیگر مانند بینایی ماشین، تسک های زیاد و متنوعی به وجود می آیند.

۲-۳- مدل ها و الگوریتم های مورد استفاده در NLP

در این بخش به بررسی برخی از مدل ها و الگوریتم هایی که برای حل کردن تسک های NLP که در بخش قبلی معرفی شدند، پرداخته می شود. از مدل های ساده تر شروع کرده و به معرفی مدل های پیچیده تر خواهیم پرداخت.

۲-۳-۱- بررسی Bag Of Words

یکی از تکنیک های ابتدایی و ساده برای تبدیل دیتا های متنی به دیتای عددی است. فرض کنید جملات زیر را در اختیار داریم و هدف، تبدیل دیتا ها به داده های عددی است:

- The quick brown fox jumped over the lazy dog. The dog chased the cat up the tree. The cat sat in the tree and watched the dog.

قدم اول تشکیل برداری از لغات منحصر به فرد است. بردار ما به این شکل خواهد بود:

[The quick brown fox jumped over lazy dog chased cat up tree and watched in]

حال برای مثال، برای نمایش دادن جمله اول، کلماتی که در جمله اول وجود دارند را با ۱ و کلماتی که وجود ندارند را با ۰ نمایش می دهیم. پس نمایش جمله اول به این شکل خواهد شد:

[1 1 1 1 1 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0]

این یکی از تکنیک های ساده ای است که می توان برای تبدیل متن ها به داده عددی استفاده شود تا بعداً از این بردار ها در مدل ها استفاده شود.

۲-۳-۲- بررسی N-gram Model

یک مدل احتمالاتی است که برای پیشبینی احتمال یک رشته از کلمات استفاده می شود. در این مدل این فرض وجود دارد که احتمال هر کلمه تنها به $n-1$ کلمه قبل از آن وابسته است. برای مثال فرض کنید این جمله را در اختیار داریم: "The cat sat on the mat"، مدل های مختلف به این شکل خواهند شد:

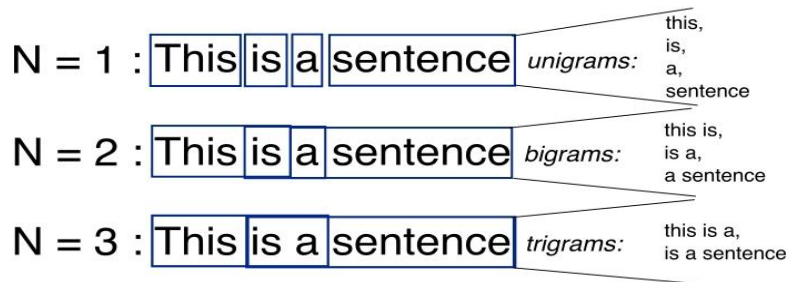
- Unigrams: The, cat, sat, on, the, mat
- Bigrams: The cat, cat sat, sat on, on the, the mat
- Trigrams: The cat sat, cat sat on, sat on the, on the mat
- ۴-grams: The cat sat on, cat sat on the, sat on the mat

برای ساختن این مدل، ابتدا میزان تکرار هر یک از n -gram در متن اصلی مورد شمارش قرار میگیرد. سپس این تکرار ها مورد استفاده قرار میگیرد تا میزان احتمال هر یک از n -gram ها به دست آید. همچنین میزان احتمال هر کلمه به وسیله $n-1$ کلمه قبلی آن به دست می آید. برای مثال اگر میزان تکرار "cat sat" و تکرار "cat sat on" را در اختیار داشته باشیم، می توانیم این احتمال را محاسبه کنیم:

$$P(on | cat sat) = \text{count}(cat sat on) / \text{count}(cat sat)$$

معادله ۱. پیدا کردن احتمال کلمه بعدی

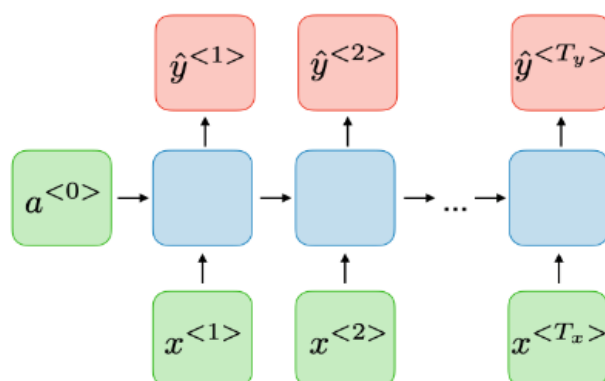
این احتمال، احتمال کلمه "on" را بعد از "cat sat" محاسبه می کند. شکل زیر نحوه محاسبه با N های مختلف را نمایش می دهد.

شکل ۱. مفهوم N -gram $[\lambda]$

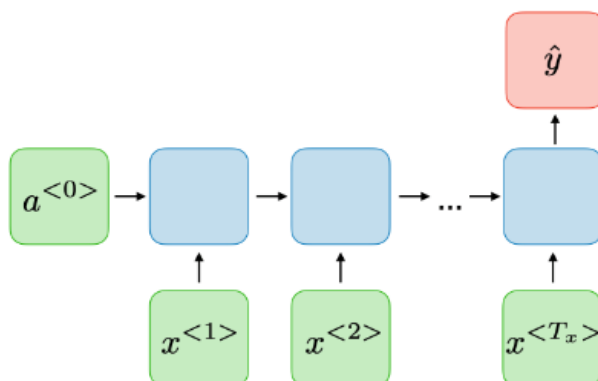
۲-۳-۳- شبکه های RNN

این شبکه ها، نوعی از شبکه های عصبی هستند که برای داده های ترتیبی طراحی شده اند. داده های ما در پردازش زبان طبیعی، داده های ترتیبی هستند پس این شبکه ها می توانند برای ما مفید واقع شوند. این شبکه ها بر خلاف شبکه های عصبی معمولی، دارای حافظه هستند که این حافظه این امکان را به آن ها میدهد که الگو ها را در یک رشته از داده ها پیدا کنند. از جمله شبکه های RNN می توان به Long Short Term Memory یا همان LSTM و GRU اشاره کرد. به عنوان یک نمونه از معماری شبکه RNN به شکل زیر دقت کنید:

شکل ۲. معماری RNN با خروجی در هر مرحله. [۷]

با توجه به شکل، خروجی در هر مرحله، به ورودی در آن مرحله و همه ی ورودی های قبلی وابسته است. این معماری از RNN میتواند برای تسک Name Entity Recognition استفاده شود، زیرا برای هر کلمه از ورودی، یک tag نسبت داده میشود. حال فرض کنید میخواستیم از RNN ها برای تحلیل احساسات استفاده کنیم. در این تسک فقط به یک خروجی که همان احساسات نویسنده متن است نیاز خواهیم داشت. میتوان از این معماری برای این امر استفاده کرد:

شکل ۳. معماری RNN با خروجی در مرحله آخر. [۷]

همانطور که از شکل مشخص است، خروجی به همه ی اجزای رشته ورودی وابسته است.

۲-۳-۴- شبکه های Transformer

این معماری در یک مقاله به اسم "Attention Is All You Need" در سال ۲۰۱۷ معرفی شد.[۱] در این بخش فقط به مزایای این معماری در مقایسه با RNNs خواهیم پرداخت تا در بخش های بعدی این شبکه ها را با جزییات بیشتری بررسی کنیم. مزایای این معماری را به این صورت می توان لیست کرد:

- پردازش موازی: RNN ها داده ها را به صورت سری پردازش می کنند، به معنی که هر خروجی در هر زمان به ورودی های زمان های قبلی وابسته است. این امر موازی سازی پردازش ها در این معماری را دشوار می کند که در نتیجه سرعت محاسبات کاهش می یابد. در مقابل در معماری Transformers، همه توکن های رشته ورودی به صورت موازی پردازش می شود که این سرعت محاسبات را بالا می برد.
- وابستگی ها با برد زیاد: RNN ها در یاد گرفتن وابستگی های با برد زیاد در یک رشته، با مشکلاتی مواجه هستند، که یکی از دلایل این امر مشکل Vanishing Gradient است. به این معنی که تاثیر ورودی های قبلی به خروجی های با فاصله زیاد از آن ورودی، کمتر و کمتر می شود. در مقابل، Transformer ها از مکانیزم Attention استفاده می کنند که این مکانیزم، وابستگی بین همه توکن ها در یک رشته را بدون در نظر گرفتن فاصله آن دو اندازه می گیرد.
- مناسب برای Transfer learning: این نوع یادگیری شامل آموزش مدل روی یک دیتاست بزرگ و استفاده از وزن های آموزش دیده برای Fine Tune کردن مدل روی دیتای مورد نظر می شود. معماری Transformer برای این امر مناسب تر از RNN ها است.

قبل از بررسی معماری Transformer، مروری روی معیار های اندازه گیری دقت مدل ها در NLP خواهیم داشت. توجه داشته باشید که معیار هایی مثل دقت، Precision و Recall که در همه زیر شاخه های یادگیری ماشین مرسوم هستند مورد بررسی قرار نخواهند گرفت و تمرکز روی معیار های مدل های NLP خواهد بود. البته این به این معنی نیست که معیار های نامبرده در NLP استفاده نمی شوند.

۲-۴- معیار های مورد استفاده در NLP

۲-۴-۱- معیار Perplexity

این معیار برای اندازه گیری کیفیت مدل های زبانی یا همان Language Models استفاده می شود. مدل زبانی یک توزیع احتمال روی جمله ها به ما می دهد. معیار Perplexity در پردازش زبان طبیعی، میزان عدم قطعیت یک مدل زبانی را در پیش بینی متن اندازه میگیرد. پس هرچقدر که این معیار برای یک مدل کم تر باشد، عدم قطعیت کمتر و در نتیجه قطعیت مدل بیش تر است که این مطلوب ما است. در نتیجه مقدار کم تر این معیار، نشان دهنده مدل زبانی بهتری است. یک مدل زبانی بدون نقص، Perplexity برابر یک خواهد داشت که به این معنی است که همه ی کلمه های تست ست را بدون نقص پیشبینی می کند. فرمول این معیار اندازه گیری را به این صورت می توان بیان کرد:

$$PP(p) = 2^{-\sum_x p(x) \cdot \log_2 p(x)}$$

معادله ۲. فرمول محاسبه معیار Perplexity

که در آن $p(x)$ نشان دهنده احتمال نسبت داده شده توسط مدل زبانی است. برای درک بهتر، مثالی برای محاسبه این معیار می آوریم. فرض کنید که مدل روی داده های انگلیسی آموزش دیده و داده های تست ما به این شکل هستند:

۱. The cat sat on the mat
۲. The dog chased the cat
۳. The cat meowed and the dog barked

حال فرض کنید که از داده های تست کلمه آخر را حذف کرده، بقیه جمله را به مدل داده و از مدل می خواهیم که احتمال کلمه آخر را برآیمان پیشبینی کند، مدل احتمالات زیر را برمی گرداند:

$$P(mat | The cat sat on the) = 0.8$$

$$P(cat | The dog chased the) = 0.9$$

$$P(Barked | The cat meowed and the dog) = 0.95$$

معادله ۳. احتمالات فرض شده برای مثال.

همانطور که مشخص است مدل با احتمال خوبی کلمات درست را پیشبینی می کند. با توجه به فرمول، ما احتمالات را در اختیار داریم و عبارت معادله ۲ را به این صورت محاسبه می کنیم:

$$= 0.8 \cdot -0.3219 + 0.9 \cdot -0.152 + 0.95 \cdot -0.074 = -0.4646$$

$$\Rightarrow 2^{-\sum_x p(x) \cdot \log_2 p(x)} = 2^{0.4646} = 1.3799$$

پس معیار Perplexity برای این مثال، ۱.۳۷۹۹ به دست آمد که با توجه به مقادیر احتمال مناسبی که مدل پیشبینی کرده، منطقی است و همان طور که قبلا اشاره شد، هرچقدر این معیار به یک نزدیک تر باشد، مدل مناسب تری در اختیار داریم. این معیار از جمله معیار های پر استفاده در Language Model ها و LLM ها است.

۲-۴-۲- معیار BLEU

معیار BLEU یا Bilingual Evaluation Understudy، معیاری برای اندازه گیری کیفیت سیستم های ترجمه یا همان Machine Translation است. این معیار شباهت بین ترجمه تولید شده توسط سیستم ترجمه و ترجمه های تولید شده توسط انسان ها را اندازه می گیرد. این معیار عددی بین ۰ و ۱ است که ۰ بیان کننده بدترین ترجمه و ۱ بیان کننده بهترین ترجمه تولید شده توسط سیستم ترجمه است. برای محاسبه این معیار ابتدا n-gram های ترجمه تولید شده توسط مدل و رفرنس هارا پیدا میکنیم. سپس n-gram هایی که در ترجمه تولید شده توسط مدل و رفرنس ها هستند را می شماریم. همچنین یک عبارت دیگر به اسم Brevity Penalty را محاسبه می کنیم که ترجمه هایی که کوتاه تر از رفرنس ها هستند را جریمه می کند.

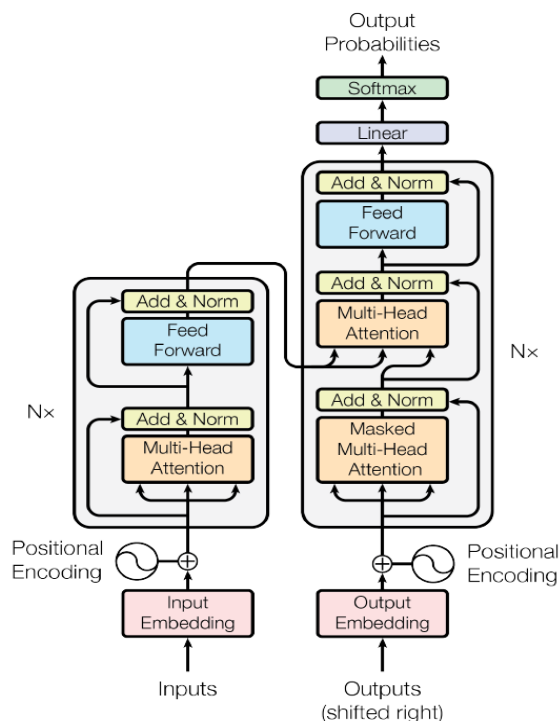
۲-۴-۳- معیار ROUGE

معیار ROUGE یا Recall-Oriented Understudy for Gisting Evaluation مجموعه ای از معیار ها برای اندازه گیری کیفیت سیستم های خلاصه سازی هستند. این معیار میزان همپوشانی بین خروجی تولید شده توسط سیستم خلاصه سازی و خلاصه ی فراهم شده توسط انسان را اندازه می گیرد. چندین نوع از این معیار از جمله ROUGE-۱، ROUGE-۲ و ROUGE-L وجود دارند که در اندازه گیری همپوشانی با هم تفاوت دارند.

سپس به بررسی معماری Transformer و اجزای تشکیل دهنده آن می پردازیم.

۳- معماری Transformer

همانطور که قبلاً اشاره شد این معماری در مقاله ای در سال ۲۰۱۷ با نام "Attention Is All You Need" [۱] معرفی شد. در مقاله اصلی این معماری از دو بخش Encoder و Decoder تشکیل شده است و برای تسک Machine Translation معرفی شده است. بعد ها این معماری برای تسک های دیگر Seq²Seq مانند خلاصه سازی و تولید متن و حتی در حوزه بینایی ماشین در ViT مورد استفاده قرار گرفته است. این معماری بر پایه مکانیزم Attention عمل می کند و روی بخش های مهم رشته ورودی تمرکز بیش تری میگذارد. به عبارت دیگر وزن های متفاوتی را برای هر بخش از رشته ورودی تخصیص می دهد. بخش Encoder رشته ورودی را میگیرد و یک رشته Hidden State تولید می کند. در حالی که Decoder خروجی Encoder را می گیرد و یک رشته خروجی را به ازای یک توکن در هر زمان تولید می کند. شکل مربوط به این معماری در مقاله اصلی به این صورت آمده است:

شکل ۴. معماری Transformer. [۱]

همانطور که از شکل مشخص است هر کدام از Encoder و Decoder از بخش های مختلفی تشکیل شده اند. اکنون به بررسی بخش های مختلف این معماری می پردازیم.

۳-۱- بررسی Scaled Dot-Product Attention

می توان گفت که مهم ترین بخش معماری این بخش است. این مکانیزم در هردوی Encoder و Decoder مورد استفاده قرار گرفته است. مراحل محاسبه به این صورت است:

۱. ابتدا بردار Query یا Q، بردار Key یا K و بردار Value یا V برای هر توکن محاسبه می شوند. این بردار ها پارامتر های یادگیرنده مدل ها یا همان Learned Parameters هستند.

۲. سپس ضرب داخلی بین بردار های Q و K محاسبه می شود که نتیجه آن ماتریسی است که نشان دهنده شباهت بین هر جفت از توکن ها است.

۳. سپس این ماتریس به ریشه دوم اندازه سر Attention یا Attention Head تقسیم می شود. این عمل برای جلوگیری از اندازه بیش از حد این مقادیر اعمال می شود.

۴. سپس این مقادیر به یک تابع Softmax ورودی داده می شود تا Normalize شوند.

۵. در نهایت این وزن ها استفاده می شوند تا یک جمع وزن دار از بردار V برای هر توکن محاسبه شوند.

این مراحل در این فرمول که در مقاله اصلی آمده خلاصه می شود:

$$Attention(Q, K, V) = \text{softmax}\left(\frac{Q \cdot K^T}{\sqrt{d_k}}\right) \cdot V$$

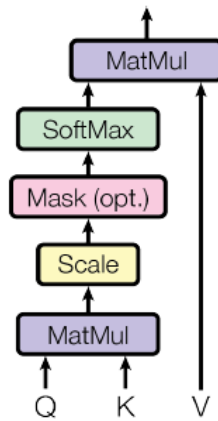
معادله ۴. محاسبه Attention. [1]

که تابع Softmax به این صورت تعریف می شود:

$$\sigma(\vec{z})_i = \frac{e^{z_i}}{\sum_{j=1}^K e^{z_j}}$$

معادله ۵. فرمول تابع Softmax

شکلی برای نمایش طرز کار Scaled Dot-Product Attention:

شکل ۵. کاربرد Scaled dot-product Attention [۱]

۲-۳- بررسی Multi-Head Attention

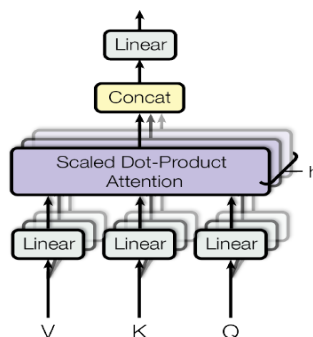
در مقاله اصلی پیشنهاد شده به جای استفاده از یک تابع Attention تنها، از چندین تابع به صورت موازی استفاده کنیم تا هر کدام روی جنبه متفاوتی از داده ورودی تمرکز کنند که این باعث می شود توانایی یاد گرفتن رابطه های پیچیده تری را داشته باشند. این عمل را می توان به این صورت نشان داد:

$$\text{MultiHead}(Q, K, V) = \text{Concat}(\text{head}_1, \dots, \text{head}_h)W^O$$

$$\text{where head}_i = \text{Attention}(QW_i^Q, KW_i^K, VW_i^V)$$

معادله ۶. نحوه محاسبه Multi-head Attention [۱]

همانطور که فرمول نشان می دهد، پس از محاسبه Head های مختلف، آن ها را Concatenate می کنیم. با این شکل می توان این عملیات را خلاصه کرد:

شکل ۶. نمایش بصری از محاسبه Multi-head Attention [۱]

در فرمول بالا پس از Concatenate کردن، به یک W^O هم ضرب شده که همان لایه Linear آخر در شکل بالا است.

۳-۳- بررسی Feed-Forward Network

علاوه بر زیر لایه های Attention، هر یک از Encoder و Decoder حاوی یک شبکه Feed-Forward هستند. این بخش شامل دو عدد تبدیل خطی همراه یک تابع فعال ساز ReLU بین آن ها است:

$$\text{FFN}(x) = \max(0, xW_1 + b_1)W_2 + b_2$$

معادله ۷. محاسبه Feed-Forward Network [۱]

۳-۴- بررسی Embedding

این لایه برای تبدیل توکن های ورودی به بردار استفاده می شود. این لایه نیز پارامتر های قابل یادگیری دارد که در مرحله یادگیری بهینه می شوند.

۳-۵- بررسی Positional Encoding

در معماری Transformer، بر خلاف RNN ها ساختار بازگشتی وجود ندارد که تا اطلاعات مربوط به موقعیت هر توکن به مدل وارد شود، از این جهت برای اعمال اطلاعات مربوط به ترتیب قرارگیری توکن ها از Positional Encoding استفاده می شود. بردار های مربوط به Positional Encoding هر توکن با بردار Embedding آن هم بُعد هستند و پس از محاسبه Embedding، این بردار به آن اضافه می شود تا اطلاعات ترتیبی هر توکن را وارد کنیم. از معروف ترین توابع که برای Positional Encoding استفاده می شوند می توان به تابع سینوس و کسینوس اشاره کرد. فرمول این توابع برای محاسبه Positional Encoding به این صورت است:

$$PE_{(pos, 2i)} = \sin(pos/10000^{2i/d_{\text{model}}})$$

$$PE_{(pos, 2i+1)} = \cos(pos/10000^{2i/d_{\text{model}}})$$

معادله ۸. محاسبه Positional Encoding [۱]

که pos نشان دهنده شماره ترتیب توکن مورد نظر در رشته و i نشان دهنده بُعد است. به عنوان مثال، فرض کنید که یک رشته به اندازه ۴ داریم و d_{model} برابر ۴ است به این معنی که بردار Embedding و Positional Encoding ۴ درایه خواهند داشت و با هم جمع خواهند شد. حال فرض کنید می خواهیم بردار Positional Encoding را به وسیله توابع سینوس و کسینوس برای توکن با $\text{pos}=1$ یا همان توکن اولی به دست آوریم. به این صورت محاسبه می کنیم:

$$\begin{aligned} PE(1, 0) &= \sin\left(\frac{1}{10000^{\frac{0}{4}}}\right) \\ PE(1, 1) &= \cos\left(\frac{1}{10000^{\frac{0}{4}}}\right) \\ PE(1, 2) &= \sin\left(\frac{1}{10000^{\frac{2}{4}}}\right) \\ PE(1, 3) &= \cos\left(\frac{1}{10000^{\frac{2}{4}}}\right) \end{aligned}$$

معادله ۹. نحوه محاسبه Positional Encoding برای مثال

اکنون همه ی درایه های مورد نیاز برای بردار Positional Encoding را در اختیار داریم، فقط کافی است که این بردار را به بردار Embedding به صورت درایه به درایه اضافه کنیم تا ورودی برای مدل مان آماده شود.

۳-۶- مقایسه عملکرد Transformers با سایر معماری ها

ابتدا پیچیدگی ای معماری با سایر را مقایسه می کنیم. به جدول زیر که در مقاله اصلی [۱] آمده توجه کنید:

جدول ۱. مقایسه پیچیدگی Transformers با دیگر معماری ها. [۱]

Layer Type	Complexity per Layer	Sequential Operations	Maximum Path Length
Self-Attention	$O(n^2 \cdot d)$	$O(1)$	$O(1)$
Recurrent	$O(n \cdot d^2)$	$O(n)$	$O(n)$
Convolutional	$O(k \cdot n \cdot d^2)$	$O(1)$	$O(\log_k(n))$
Self-Attention (restricted)	$O(r \cdot n \cdot d)$	$O(1)$	$O(n/r)$

در این جدول n نشان دهنده طول رشته ورودی به مدل، d نشان دهنده ابعاد مدل، k نشان دهنده اندازه کرنل در Convolution و r نشان دهنده اندازه همسایگی در Attention محدود شده است. همانطور که مشخص است برای n های کوچک تر از d ، سرعت Self-Attention از بقیه بیش تر است.

اکنون به بررسی عملکرد این معماری در مقایسه با دیگر مدل ها در تسک Machine Translation می پردازیم.

جدول ۲. مقایسه عملکرد Transformers با دیگر معماری ها. [۱]

Model	BLEU		Training Cost (FLOPs)	
	EN-DE	EN-FR	EN-DE	EN-FR
ByteNet [18]	23.75			
Deep-Att + PosUnk [39]		39.2		$1.0 \cdot 10^{20}$
GNMT + RL [38]	24.6	39.92	$2.3 \cdot 10^{19}$	$1.4 \cdot 10^{20}$
ConvS2S [9]	25.16	40.46	$9.6 \cdot 10^{18}$	$1.5 \cdot 10^{20}$
MoE [32]	26.03	40.56	$2.0 \cdot 10^{19}$	$1.2 \cdot 10^{20}$
Deep-Att + PosUnk Ensemble [39]		40.4		$8.0 \cdot 10^{20}$
GNMT + RL Ensemble [38]	26.30	41.16	$1.8 \cdot 10^{20}$	$1.1 \cdot 10^{21}$
ConvS2S Ensemble [9]	26.36	41.29	$7.7 \cdot 10^{19}$	$1.2 \cdot 10^{21}$
Transformer (base model)	27.3	38.1	$3.3 \cdot 10^{18}$	
Transformer (big)	28.4	41.8	$2.3 \cdot 10^{19}$	

معیار مقایسه BLEU score است که قبلا معرفی شد. همان طور که معلوم است این مدل با هزینه آموزش کم تر، به نتایج بهتری در مقایسه با دیگر مدل ها دست پیدا کرده است.

معماری Transformer در معرفی اول از هر دو بخش Encoder و Decoder تشکیل شده است. ولی مدل ها می توانند تشکیل شده از فقط Encoder یا فقط Decoder باشند:

• Encoder-only

این مدل ها یک رشته ورودی را به یک نمایش عددی تبدیل می کنند تا بعدا از این نمایش عددی بتوانند استفاده کنند. در Text Classification و NER می توان از آن استفاده کرد. به عنوان مثال این معماری می توان به BERT و انواع آن از جمله RoBERTa و DistilBERT اشاره کرد.

• Decoder-only

با ورودی دادن یک جمله، این مدل ها با پیشبینی محتمل ترین کلمه بعدی جمله را به صورت بازگشتی کامل می کنند. خانواده مدل های GPT به این معماری تعلق دارند.

۳-۷- مرور Transformers

همانطور که دیدیم معماری Transformers در سال ۲۰۱۷ بر پایه مکانیزم Attention برای تسک Machine Translation معرفی شد و اجزای آن را بررسی کردیم. ورودی که ابتدا تبدیل به بردار های Embedding می شوند، سپس با بردار های Positional Encoding مربوطه جمع می شوند و سپس وارد بخش Encoder یا Decoder می شوند. لایه های مختلف داخل

هر کدام را نیز از جمله Multi-head Attention یا Feed-forward را بررسی کردیم. سپس به بررسی مدل های زبانی می پردازیم.

GPT – ۴

۴-۱- تاریخچه

برای اولین بار در سال ۲۰۱۸، محققان در OpenAi مدل GPT یا Generative Pre-trained Transformer را معرفی کردند. مقاله مربوط به GPT-۲ هم در سال ۲۰۱۹ در مقاله ای با عنوان "Language Models are Unsupervised Multitask Learners" [۳] معرفی شد. همانطور که از اسم آن مشخص است، معماری مورد استفاده در این مقاله ها معماری Transformer است که پیش تر بررسی شد. این مدل ها در بخش مدل های PLM یا Pretrained language Models قرار می گیرند و مدلی چون GPT-۳ که ۱۷۵ میلیارد پارامتر دارد، در بخش مدل های LLM یا Large language Models قرار می گیرند. مدل GPT-۲ دارای ۱.۵ میلیارد پارامتر است. سپس به بررسی ایده های مطرح شده در این مقاله ها و عملکرد آن ها می پردازیم.

۴-۲- ایده

میدانیم که برای ساختن مدلی برای کشف کردن الگوهای پیچیده و یا برای تسک هایی پیچیده مثل یک چت بات که بتواند با انسان صحبت کند، نیاز به مدلی پیچیده با پارامتر های زیاد داریم. حال برای آموزش و استفاده از این مدل بزرگ، با چالش هایی رو به رو خواهیم شد. یکی از چالش ها آموزش این مدل است که نیاز به سخت افزار زیاد و قدرتمند و مدت آموزش زیادی دارد. مشکل دوم این است که با بزرگ تر شدن مدل، ما به دیتای زیادی برای آموزش خواهیم داشت و برای یک تسک با نظارت، این دیتا باید لیبل دار باشد که کار سخت، زمان بر و پر هزینه ای است. برای این منظور روش مورد پیشنهاد مقاله "Improving Language Understanding by Generative Pre-Training" [۲] این گونه است که ابتدا مدل را روی یک دیتا ست بدون لیبل و به صورت Unsupervised باید Pre-train کنیم، سپس مدل Pre-train شده و دیتای لیبل دار را استفاده کنیم و روی تسک مورد

نظر Fine-Tuning انجام دهیم. در واقع در این روش قبل از نشان دادن دیتای لیبل دار به مدل، دیتاهای بدون لیبل را به مدل نشان می دهیم تا آشنایی نسبی با دیتا پیدا کند تا وقتی دیتای لیبل دار را به آن نشان می دهیم، بهتر و سریع تر یاد بگیرد. برای درک بهتر این ایده به این مثال توجه کنید:

۴-۲-۱-مثال

فرض کنید دو شخص به سن ۱۸ سال رسیده اند و اکنون می خواهیم به هر دو رانندگی یاد بدهیم. یکی از این افراد تا سن ۱۸ سالگی نابینا بوده و به تازگی شفا پیدا کرده است، ولی یکی از بچگی بینا بوده و دنیای اطراف را در این ۱۸ سال مشاهده کرده است. اکنون فرض کنید که می خواهیم دیتای لیبل دار زیر را به هر دو بدهیم:

$$Q(\text{red light, pushing gas pedal}) = -5$$

معادله ۱۰. پاداش منفی ۵ برای انجام عمل در یک حالت

این عبارت در یادگیری تقویتی به این صورت خوانده می شود که گاز دادن پشت چراغ قرمز پاداش منفی ۵ خواهد داشت که معنی آن این است که عمل بدی است و منفی ۵ نیز دیتای لیبل دار ما است. حال شخصی که در این ۱۸ سال دنیای اطراف را ندیده است، نمی داند گاز چیست، همچنین نمی داند چراغ چیست و حتی از اینکه به کدام رنگ قرمز می گویند اطلاع ندارد، از طرفی شخص دیگری همه این اطلاعات را در طول دوره زندگی کسب کرده است. حال روشن است که شخص دوم راحت تر و سریع تر با استفاده از این دیتای لیبل دار رانندگی را یاد خواهد گرفت.

پس فهمیدیم که آموزش از دو مرحله تشکیل خواهد شد: Unsupervised Pre-Training و Supervised Fine-Tuning.

۴-۳-بررسی Unsupervised Pre-Training

این مقاله از یک تسک Language Modeling برای پیش آموزش مدل استفاده می کند. در Language Modeling سعی بر این است که با در اختیار داشتن یک بخش از داده های ترتیبی، بخش مبهم داده را حدس بزنیم. این آموزش به این صورت تعریف می شود که می خواهیم عبارت زیر را ماکزیم کنیم:

$$L_1(\mathcal{U}) = \sum_i \log P(u_i | u_{i-k}, \dots, u_{i-1}; \Theta)$$

معادله ۱۱. نحوه Language Modeling در GPT [۲]

که در این عبارت، $\mathcal{U} = \{u_1, \dots, u_n\}$ توکن های بدون لیبل ما هستند و k اندازه context window است که مشخص می کند با توجه به چند توکن قبلی، توکن فعلی را پیش بینی می کنیم و Θ پارامتر های شبکه عصبی ما هستند که قرار است با الگوریتم Stochastic Gradient Descent آموزش ببینند.

به عنوان مثال فرض کنید که این جمله درون دیتاست بدون لیبل ما قرار دارد:

- The cat sat on the mat

هم چنین فرض کنید که k را ۵ می گیریم، به این معنی که با در اختیار داشتن ۵ توکن، توکن ششم را پیش بینی کنیم. برای آموزش مدل روی این یک جمله باید این احتمال را با آپدیت کردن Θ های شبکه عصبی، ماکزیمم کنیم:

$$\log P(\text{mat} \mid \text{the cat sat on the})$$

معادله ۱۲. باید این احتمال را ماکزیمم کنیم

بعد از ماکزیمم کردن این احتمال توسط شبکه عصبی، مدل یاد خواهد گرفت که بعد از دیدن آن ۵ توکن ابتدایی، احتمال آمدن توکن mat، زیاد است. با تکرار این فرایند روی یک دیتاست خیلی بزرگ، مدل الگو ها و ساختار های به کار رفته در زبان را بدون دیدن دیتای لیبل دار، یاد خواهد گرفت.

همان طور که قبل تر اشاره شد، این مدل از معماری Transformer Decoder استفاده می کند. هم چنین مکانیزم Attention به کار رفته، multi-headed Self Attention است که قبلا در بخش معماری Transformer معرفی شد. در کل معماری Transformer مورد استفاده در این مرحله را می توان به این صورت خلاصه کرد:

$$h_0 = UW_e + W_p$$

$$h_l = \text{transformer\_block}(h_{l-1}) \forall i \in [1, n]$$

$$P(u) = \text{softmax}(h_n W_e^T)$$

معادله ۱۳. نحوه انجام محاسبات در GPT [۲]

۴-۴- بررسی Supervised Fine-Tuning

در این مرحله، از پارامتر های یاد گرفته شده در مرحله قبل استفاده کرده و مدل را روی یک تسک و دیتا ست لیبل دار خاص Fine-Tune می کنیم. در این مرحله این عبارت را خواهیم داشت:

$$P(y|x^1, \dots, x^m) = \text{softmax}(h_l^m W_y).$$

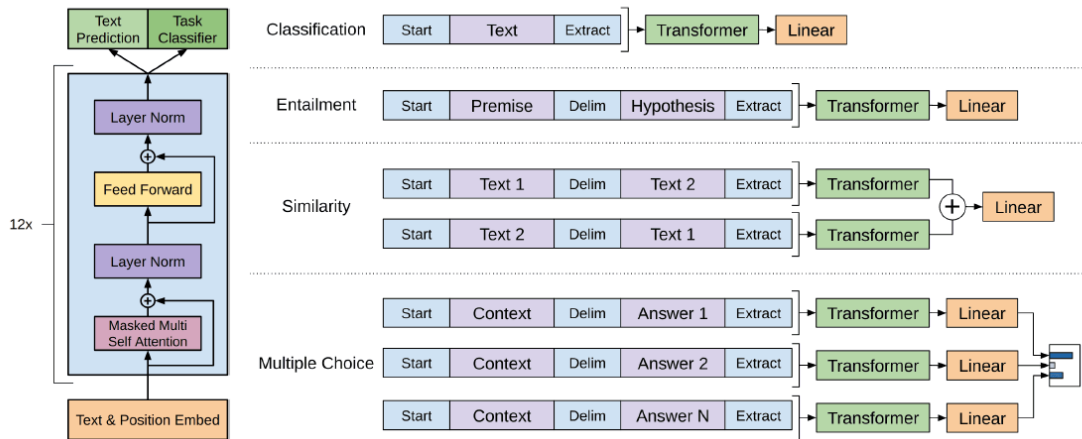
معادله ۱۴. نحوه Fine-Tuning [۲]

x^1 تا x^m همان رشته ورودی از توکن ها و y لیبل مربوط به این رشته ورودی است. h_l^m خروجی مدل Pre-Trained شده با دادن این رشته ورودی است و W_y یک لایه خطی است که در آخر برای پیش بینی y اضافه می شود. پس در نهایت هدف ما ماکزیمم کردن این عبارت خواهد بود:

$$\sum_{(x,y)} \log P(y|x^1, \dots, x^m).$$

معادله ۱۵. باید این عبارت را ماکزیمم کنیم

برای استفاده از این مدل پیش آموزش دیده روی تسک های با لیبل، باید ورودی ها را برای بعضی از تسک ها تغییر دهیم. برای بعضی از تسک ها مثل Text Classification ما تغییر خاصی را روی رشته ورودی نیاز نداریم ولی برای تسک هایی مثل Question Answering یا Textual Entailment نیازمند تغییراتی هستند. شکل زیر معماری Transformer به کار رفته و تغییرات لازم روی تسک ها را نشان می دهد.

شکل ۷. نحوه تغییر ورودی مدل برای تسک های مختلف. [۲]

۴-۵- تسک ها و دیتاست های به کار رفته

تسک ها و دیتاست های به کار رفته برای مرحله Fine-Tuning به این صورت آمده است:

جدول ۳. تسک ها و دیتاست های به کار گرفته شده برای بررسی نتایج *GPT*. [۲]

Task	Datasets
Natural language inference	SNLI [5], MultiNLI [66], Question NLI [64], RTE [4], SciTail [25]
Question Answering	RACE [30], Story Cloze [40]
Sentence similarity	MSR Paraphrase Corpus [14], Quora Question Pairs [9], STS Benchmark [6]
Classification	Stanford Sentiment Treebank-2 [54], CoLA [65]

۴-۶- بررسی نتایج مدل پیشنهاد شده

در این بخش عملکرد روش پیشنهاد شده را روی تسک های Language Inference و Question Answering و Commonsense Reasoning و Semantic Similarity و Classification بررسی می کنیم.

۴-۶-۱- نتایج در تسک Natural Language Inference

جدول ۴. نتایج *GPT* روی تسک *Natural Language Inference*. [۲]

Method	MNLI-m	MNLI-mm	SNLI	SciTail	QNLI	RTE
ESIM + ELMo [44] (5x)	-	-	89.3	-	-	-
CAFE [58] (5x)	80.2	79.0	89.3	-	-	-
Stochastic Answer Network [35] (3x)	80.6	80.1	-	-	-	-
CAFE [58]	78.7	77.9	88.5	83.3	-	-
GenSen [64]	71.4	71.3	-	-	82.3	59.2
Multi-task BiLSTM + Attn [64]	72.2	72.1	-	-	82.1	61.7
Finetuned Transformer LM (ours)	82.1	81.4	89.9	88.3	88.1	56.0

همان طور که مشاهده می شود روش ارائه شده، روی همه ی دیتاست ها به جز یکی بهتر از بقیه ی مدل هایی که در زمان ارائه مقاله بودند، عمل کرده است.

۴-۶-۲- نتایج در تسک Question Answering and Commonsense Reasoning

جدول ۵. نتایج GPT روی تسک Question Answering and Commonsense Reasoning [۲]

Method	Story Cloze	RACE-m	RACE-h	RACE
val-LS-skip [55]	76.5	-	-	-
Hidden Coherence Model [7]	<u>77.6</u>	-	-	-
Dynamic Fusion Net [67] (9x)	-	55.6	49.4	51.2
BiAttention MRU [59] (9x)	-	<u>60.2</u>	<u>50.3</u>	<u>53.3</u>
Finetuned Transformer LM (ours)	86.5	62.9	57.4	59.0

GPT روی همه ی دیتاست ها بهتر عمل کرده است.

۴-۶-۳- نتایج در تسک Semantic Similarity and Classification

جدول ۶. بررسی نتایج GPT روی تسک Semantic Similarity and Classification [۲]

Method	Classification		Semantic Similarity			GLUE
	CoLA (mc)	SST2 (acc)	MRPC (F1)	STSB (pc)	QQP (F1)	
Sparse byte mLSTM [16]	-	93.2	-	-	-	-
TF-KLD [23]	-	-	86.0	-	-	-
ECNU (mixed ensemble) [60]	-	-	-	<u>81.0</u>	-	-
Single-task BiLSTM + ELMo + Attn [64]	<u>35.0</u>	90.2	80.2	55.5	<u>66.1</u>	64.8
Multi-task BiLSTM + ELMo + Attn [64]	18.9	91.6	83.5	72.8	63.3	<u>68.9</u>
Finetuned Transformer LM (ours)	45.4	91.3	82.3	82.0	70.3	72.8

۴-۷- نتیجه

می توان نتیجه گرفت که با استفاده از این روش پیش آموزش و سپس Fine Tune کردن مدل روی دیتاست مورد نظر و همچنین با استفاده از معماری Transformers، به نتایج بهتری نسبت به مدل ها و روش های قبلی دست پیدا کرد. البته این روش در سال ۲۰۱۸ معرفی شد و مسلما اکنون مدل های بزرگ تر و بهتری موجود هستند.

۵-۲-GPT

۵-۱- مقدمه

مقاله ای که GPT-۲ در آن معرفی شد "Language Models are Unsupervised Multitask Learners" [۳] نام دارد که در سال ۲۰۱۹ منتشر شد. معماری به کار رفته در این مقاله نیز معماری Transformers است و مدل به کار رفته شبیه به مدل به کار رفته در مقاله قبلی با کمی تغییر است. تمرکز اصلی این مقاله روی Pre-train کردن مدل با تسک Language Modeling است که قبلاً توضیح داده شد. همچنین تلاش این مقاله استفاده از تنظیمات Zero-Shot است، به این معنی که بعد از Pre-train کردن مدل روی یک دیتاست بزرگ، بدون اینکه مدل روی تسک و دیتاست خاصی Fine-Tune کنیم، از آن در آن تسک استفاده کنیم. با توجه به این مطلب متوجه فرق این روش با روش پیشنهاد شده در مقاله قبلی مربوط به GPT می شویم: روش پیشنهاد شده در مقاله قبلی شامل دو مرحله Unsupervised Pre-Training و Supervised Fine-Tuning بود ولی در این مقاله فقط آموزش روی یک دیتاست به اسم WebText که دیتاست بزرگی است، انجام می شود و تمرکز روی Zero-Shot بودن مدل است. پس از Pre-Train کردن مدل، آن را روی دیتاست های تسک های مختلفی تست کرده و گزارش هر کدام آمده است. همچنین همان طور که اشاره شد معماری مدل شبیه به مقاله قبلی با تغییرات جزئی از جمله اضافه شدن یک لایه Layer Normalization بعد از آخرین بلوک Attention است. همچنین برای نمایش داده ورودی، روش Byte Pair Encoding پیشنهاد شده است.

۵-۲- اندازه مدل های معرفی شده

در زیر اندازه و بُعد و تعداد لایه مربوط به مدل های پیشنهاد شده آورده شده است که بزرگ ترین مدل تقریباً ۱.۵ میلیارد پارامتر دارد.

جدول ۷. اندازه مدل های پیشنهاد شده در GPT-3. [۳]

Parameters	Layers	d_{model}
117M	12	768
345M	24	1024
762M	36	1280
1542M	48	1600

۵-۳- روش Byte Pair Encoding

این مقاله برای نمایش داده های ورودی از Byte Pair Encoding استفاده می کند که در سال ۲۰۱۵ در مقاله "Neural Machine Translation of Rare Words with Subword Units" [۹] معرفی شده است. این الگوریتم به این صورت عمل می کند:

۱. مقداردهی اولیه: ابتدا دیتاست مورد نظر را جمع آوری کرده و آماده می کنیم. فرض کنید که دیتاست جمع آوری شده به این صورت شد:

- apple, banana, apply, app, bee, band

۲. ساختن واژگان یا Vocabulary اولیه: در این مرحله با توجه به دیتاست، Vocabulary اولیه را می سازیم. مثلاً برای دیتاستی که آورده شد، Vocabulary به این صورت خواهد شد:

$$Vocabulary = [apple, banana, apply, app, bee, band]$$

۳. شمارش تکرار: در این مرحله تعداد تکرار ها را شمارش می کنیم.

۴. ادغام زیر کلمه های پر تکرار: زیر کلمه هایی که بیش ترین تکرار را در Vocabulary دارند را ادغام می کنیم. این مرحله را تا زمانی ادامه می دهیم را Vocabulary به اندازه دلخواه برسد.

۵. پس از تکرار مرحله ۴ به اندازه مورد نظر، Vocabulary نهایی به دست می آید. مثلاً بعد از تعدادی تکرار، این Vocabulary برای مثال بالا به دست خواهد آمد:

$$Final\ Vocabulary = [ap, ple, banana, apply, pl, e, bee, band]$$

استفاده از BPE مزایایی دارد که مطالعه آن به خواننده واگذار می شود.

سپس به بررسی عملکرد این مدل روی تسک های و دیتاست های مختلف می پردازیم. توجه شود همانطور که قبلاً اشاره شد، این مدل روی تسک ها و دیتاست ها Fine-Tune نشده و به صورت Zero-Shot عمل می کند.

۵-۴- بررسی عملکرد

۵-۴-۱- نتایج در Language Modeling

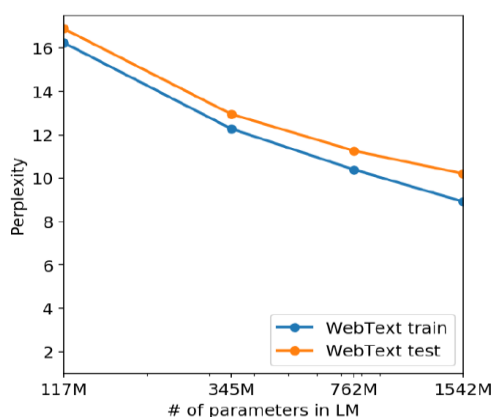
در این بخش به بررسی عملکرد مدل Pre-Train شده روی دیتاست WebText روی دیتاست های دیگر در تسک LM می پردازیم.

جدول ۸. مقایسه عملکرد اندازه های مختلف GPT-2 روی دیتاست های مختلف. [۳]

	LAMBADA (PPL)	LAMBADA (ACC)	CBT-CN (ACC)	CBT-NE (ACC)	WikiText2 (PPL)	PTB (PPL)	enwik8 (BPB)	text8 (BPC)	WikiText103 (PPL)	1BW (PPL)
SOTA	99.8	59.23	85.7	82.3	39.14	46.54	0.99	1.08	18.3	21.8
117M	35.13	45.99	87.65	83.4	29.41	65.85	1.16	1.17	37.50	75.20
345M	15.60	55.48	92.35	87.1	22.76	47.33	1.01	1.06	26.37	55.72
762M	10.87	60.12	93.45	88.0	19.93	40.31	0.97	1.02	22.05	44.575
1542M	8.63	63.24	93.30	89.05	18.34	35.76	0.93	0.98	17.48	42.16

در جدول بالا SOTA نشان دهنده عملکرد مدل State Of The Art در دیتاست مورد نظر است و ۴ ردیف پایین نشان دهنده مدل های مختلف معرفی شده در این مقاله با توجه به تعداد پارامتر ها است. همان طور که مشاهده می شود مدل با ۱.۵ میلیارد پارامتر روی همه ی دیتاست ها به جز BW^۱ از مدل SOTA بهتر عمل کرده است.

همینطور در نمودار زیر عملکرد مدل با افزایش پارامتر ها را نمایش می دهد:

شکل ۸. مقایسه عملکرد اندازه های مختلف مدل روی دیتاست WebText. [۳]

همان طور که قبلاً اشاره شده است، Perplexity کمتر نشان دهنده عملکرد بهتر مدل است. پس مدل با ۱.۵ میلیارد پارامتر بهترین عملکرد را دارد.

۵-۴-۲- نتایج در تسک خلاصه سازی

در این بخش به بررسی مدل آموزش دیده در تسک Summarization می پردازیم.

جدول ۹. مقایسه عملکرد GPT-2 در تسک خلاصه سازی. [۳]

	R-1	R-2	R-L	R-AVG
Bottom-Up Sum	41.22	18.68	38.34	32.75
Lede-3	40.38	17.66	36.62	31.55
Seq2Seq + Attn	31.33	11.81	28.83	23.99
GPT-2 TL; DR:	29.34	8.27	26.58	21.40
Random-3	28.78	8.63	25.52	20.98
GPT-2 no hint	21.58	4.03	19.47	15.03

پس مدل Bottom-Up Sum معرفی شده در مقاله "Bottom-up Abstractive Summarization" [۱۰] در سال ۲۰۱۸ بهترین عملکرد را دارد و GPT-۲ عملکرد خوبی در این تسک ندارد. البته توجه شود این مدل فقط Pre-Train شده و Fine-Tune نشده است.

۵-۵- نتیجه

ایده اصلی معرفی شده این بود که می توان با آموزش یک مدل بزرگ روی دیتای حجیم در تسک LM می توان به نتایج قابل قبولی برای تسک های دیگر دست پیدا کرد.

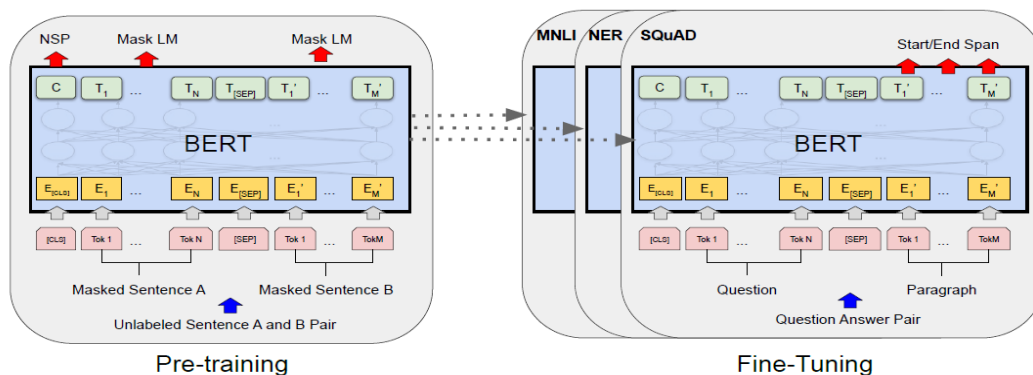
۶- مدل BERT

۶-۱- مقدمه

این مدل در مقاله به اسم "BERT: Pre-training of Deep Bidirectional Transformers for Language Understanding" [۴] در سال ۲۰۱۸ معرفی شد. در روشی که برای Pre-Train کردن GPT معرفی شد، برای پیشبینی کردن یک توکن در تسک LM فقط به طرف چپ آن توکن توجه می شد (در زبان انگلیسی). ایده مطرح در این مقاله این است که به جای تمرکز فقط روی طرف چپ توکن، باید به هردو طرف چپ و راست توجه کرد. همچنین در این مقاله به جای Pre-Train کردن مدل فقط با تسک LM، مدل هم با تسک LM و هم با تسک Next Sentence Prediction مرحله Pre-train انجام می شود. قابل ذکر است که این مدل مانند مقاله اول GPT مرحله Fine Tuning روی تسک های مورد نظر را دارا می باشد. برای Pre-Train کردن مدل روی تسک LM، روشی به اسم MLM معرفی شده است که توضیح داده خواهد شد. ابتدا معماری مورد استفاده را بررسی می کنیم.

۶-۲- معماری

معماری مورد استفاده در BERT، یک Transformer چند لایه ی دو طرفه است. در این مقاله دو مدل با تعداد پارامتر های مختلف معرفی شده است. اولی با اسم *BERT_{BASE}* دارای ۱۲ لایه، ۱۲ تا Attention head و ۱۱۰ میلیون پارامتر. تعداد پارامتر های این مدل نزدیک به تعداد پارامتر های مدل اول GPT انتخاب شده تا مقایسه شوند. مدل دوم *BERT_{LARGE}* نام دارد و دارای ۲۴ لایه، ۱۶ Attention Head و ۳۴۰ میلیون پارامتر است. همان طور که قبلا اشاره شد، BERT نیز شامل دو مرحله Pre-Training و Fine-Tuning است. وزن های یاد گرفته شده در مرحله Pre-Train به هر کدام از مدل تسک های مختلف کپی می شود. این مطلب در شکل زیر نمایش داده شده:

شکل ۹. نحوه کلی کار BERT [۴]

پس وزن ها از مرحله Pre-Train برای Fine-Tune کردن روی دیتاست های مورد نظر مانند SQuAD و ... استفاده می شود. در مرحله بعد به چگونگی نمایش ورودی و خروجی خواهیم پرداخت.

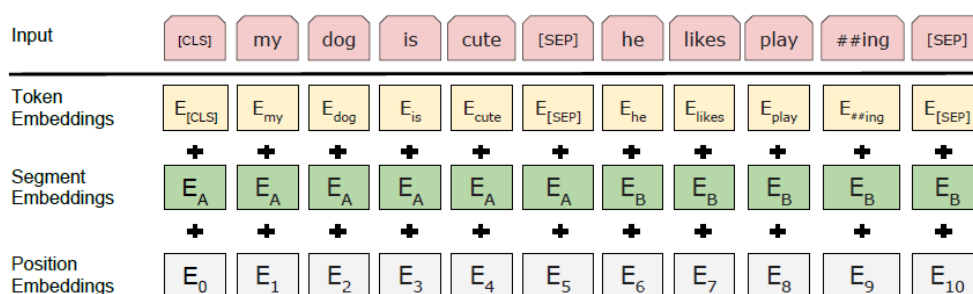
۶-۳- نمایش ورودی و خروجی

برای این که بتوان از BERT در تسک های مختلف استفاده کرد، ورودی آن طوری طراحی شده تا بتواند هم یک و هم چند جمله را بپذیرد. مثلاً فرض کنید می خواهیم روی تسک Question Answering مدل را Fine-Tune کنیم. ورودی را به صورت دو جمله (سوال، جواب) به مدل می دهیم. همچنین از توکن $[SEP]$ برای جدا کردن جمله ها و از توکن $[CLS]$ برای مشخص کردن ابتدای رشته استفاده می شود. برای ساختن نمایش پایانی ورودی، از جمع سه بردار استفاده می شود:

- **Token Embeddings:** ابتدا با استفاده از این روش، نمایش عددی مربوط به رشته را به دست می آوریم.
- **Segment Embeddings:** این بخش برای متمایز کردن جمله های مختلفی که در رشته جمع شدند، با کار گرفته می شود
- **Position Embeddings:** که مرحله هم در که در بخش Transformers به آن پرداخته شد، برای وارد کردن اطلاعات

ترتیبی رشته به کار می رود.

خلاصه این مراحل در شکل زیر آورده شده است:

شکل ۱۰. نحوه پیش پردازش داده ها برای ورودی دادن به BERT [۴]

سپس به مرحله Pre-training می پردازیم.

۶-۴- بررسی Pre-training

برای مرحله پیش آموزش BERT، از دو تسک MLM و NSP استفاده می شود. همچنین دیتاست های مورد استفاده در این مرحله، BooksCorpus با ۸۰۰ میلیون کلمه و English Wikipedia با ۲۵۰۰ میلیون کلمه است.

۶-۴-۱- MLM

این روش برای Language Modeling با چیزی که برای Pre-train کردن GPT استفاده شد، کمی متفاوت است. در مورد GPT، ما با استفاده از تعدادی توکن، توکن بعدی را پیشبینی می کردیم. ولی در این روش تعدادی از توکن های رشته را به طور تصادفی حذف می کنیم و از مدل می خواهیم با توجه به توکن های اطراف توکن حذف شده، آن را پیشبینی کند. به مثال زیر توجه کنید:

فرض کنید جمله زیر را در اختیار داریم:

I want to buy a new car

درصدی از توکن ها را حذف کرده و با توکن $[MASK]$ جایگزین می کنیم:

I want to $[MASK]$ a new $[MASK]$

سپس از مدل می خواهیم توکن های حذف شده را پیشبینی کند.

درصد توکن های حذف شده برای BERT، مقدار ۱۵ درصد پیشنهاد شده است.

۶-۴-۲- NSP

بسیاری از تسک ها در NLP از جمله QA نیازمند این هستند که مدل بتواند روابط بین دو جمله را درک کند. برای همین برای Pre-Train کردن BERT علاوه بر تسک LM، از تسک NSP نیز استفاده می شود. این تسک به این صورت است: ابتدا یک جمله را از دیتاست انتخاب می کنیم. سپس به احتمال ۵۰ درصد جمله بعد از آن جمله و به احتمال ۵۰ درصد یک جمله تصادفی را انتخاب می کنیم. سپس از مدل می خواهیم پیشبینی کند که آیا جمله دوم، جمله ی بعدی جمله اول است یا خیر و با توجه به مقدار پیشبینی شده، وزن های مدل را به روزرسانی می کنیم. فرمت داده ها برای این تسک به این صورت خواهد بود:

$$[InputSentence] - [NextSentence] - [Label]IsNext$$

پس با ورودی دادن Input Sentence و Next Sentence، از مدل می خواهیم IsNext را True یا False پیشبینی کند. پس از این مرحله، نوبت به مرحله Fine-Tuning می رسد و عملکرد BERT را روی تسک ها و دیتاست های مختلف بررسی می کنیم.

۶-۵- بررسی عملکرد

۶-۵-۱- GLUE Benchmark

ابتدا عملکرد BERT را روی بنچمارک GLUE که شامل تسک ها و دیتاست های مختلفی است، بررسی می کنیم.

جدول ۱۰. بررسی نتایج BERT روی بنچمارک GLUE [۴]

System	MNLI-(m/mm) 392k	QQP 363k	QNLI 108k	SST-2 67k	CoLA 8.5k	STS-B 5.7k	MRPC 3.5k	RTE 2.5k	Average -
Pre-OpenAI SOTA	80.6/80.1	66.1	82.3	93.2	35.0	81.0	86.0	61.7	74.0
BiLSTM+ELMo+Attn	76.4/76.1	64.8	79.8	90.4	36.0	73.3	84.9	56.8	71.0
OpenAI GPT	82.1/81.4	70.3	87.4	91.3	45.4	80.0	82.3	56.0	75.1
BERT _{BASE}	84.6/83.4	71.2	90.5	93.5	52.1	85.8	88.9	66.4	79.6
BERT _{LARGE}	86.7/85.9	72.1	92.7	94.9	60.5	86.5	89.3	70.1	82.1

همانطور که مشاهده می شود، مدل بزرگ تر BERT عملکرد بهتری نسبت به GPT-۱ و دیگر مدل ها روی این بنچمارک را داراست.

۶-۵-۲ SQuAD

دیتاست Stanford Question Answering Dataset یک دیتاست برای تسک Question Answering است که شامل سوالات و جواب های مربوطه است. عملکرد BERT را روی دو ورژن متفاوت از این دیتاست اندازه گیری می کنیم. روی ورژن ۱.۱ به این صورت خواهد بود:

جدول ۱۱. بررسی نتایج BERT روی دیتاست ۱.۱ SQuAD [۴]

System	Dev		Test	
	EM	F1	EM	F1
Top Leaderboard Systems (Dec 10th, 2018)				
Human	-	-	82.3	91.2
#1 Ensemble - nlnet	-	-	86.0	91.7
#2 Ensemble - QANet	-	-	84.5	90.5
Published				
BiDAF+ELMo (Single)	-	85.6	-	85.8
R.M. Reader (Ensemble)	81.2	87.9	82.3	88.5
Ours				
BERT _{BASE} (Single)	80.8	88.5	-	-
BERT _{LARGE} (Single)	84.1	90.9	-	-
BERT _{LARGE} (Ensemble)	85.8	91.8	-	-
BERT _{LARGE} (Sgl.+TriviaQA)	84.2	91.1	85.1	91.8
BERT _{LARGE} (Ens.+TriviaQA)	86.2	92.2	87.4	93.2

هم چنین برای ورژن ۲.۰ نتایج به این صورت خواهند بود:

جدول ۱۲. بررسی نتایج BERT روی دیتاست 2.0 SQuAD [۴]

System	Dev		Test	
	EM	F1	EM	F1
Top Leaderboard Systems (Dec 10th, 2018)				
Human	86.3	89.0	86.9	89.5
#1 Single - MIR-MRC (F-Net)	-	-	74.8	78.0
#2 Single - nlnet	-	-	74.2	77.1
Published				
unet (Ensemble)	-	-	71.4	74.9
SLQA+ (Single)	-	-	71.4	74.4
Ours				
BERT _{LARGE} (Single)	78.7	81.9	80.0	83.1

۶-۶ نتیجه

ایده اصلی معرفی شده در BERT، دوطرفه بودن آموزش مدل است که اشاره به این دارد که برای پیشبینی یک توکن در رشته باید به هردو طرف توکن توجه کنیم. علاوه بر این در BERT، مرحله Pre-training با دو عدد تسک MLM و NSP انجام شد در

حالی که این مرحله در GPT تنها با LM سنتی انجام گرفته بود. در حالت کلی می توان نتیجه گرفت که دوطرفه بودن در آموزش می تواند برای به دست آوردن نتایج بهتر مفید باشد.

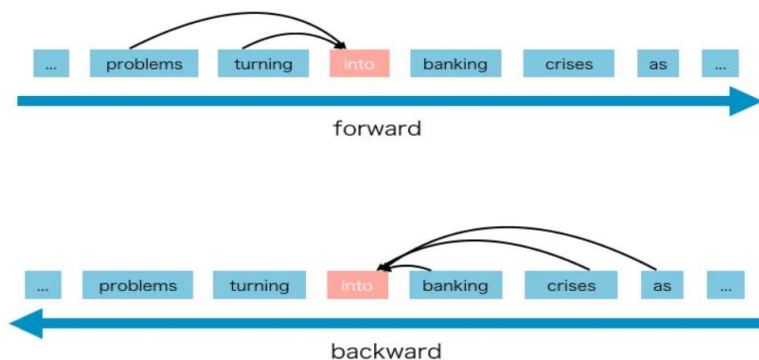
۷- XLNet

۷-۱- مقدمه

این مقاله در سال ۲۰۱۹ معرفی شد و سعی دارد تا عیب و نقص های BERT را تصحیح کند. هدف معرفی یک روش Pre-Training است که روشی بین متد مورد استفاده در GPT و BERT است. همان طور که دیدیم به دلیل اینکه MLM که در BERT استفاده شد به هر دو طرف یک کلمه برای پیشبینی آن کلمه نگاه می کند، در نتیجه این روش نتایج بهتری نسبت به روش Autoregressive که در GPT استفاده شد و فقط به یک طرف کلمه نگاه می کند، دارد. با این حال روش MLM نیز معایب خود را دارد که جلوتر معرفی می شوند. XLNet تلاش می کند تا روشی را بین AR که در GPT استفاده شد و MLM که در BERT استفاده شد به کار گیرد و از مزایای هر کدام استفاده کند و معایب هر دو را برطرف کند.

۷-۲- مزایا و معایب AR و MLM

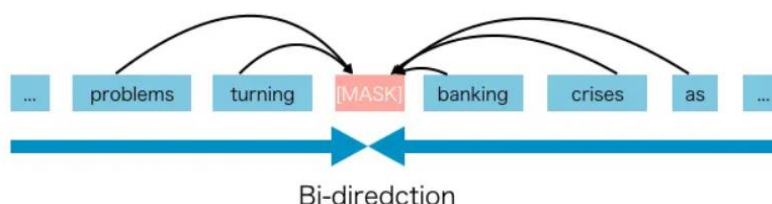
همان طور که پیش تر دیدیم روش مورد استفاده برای Pre-Train کردن GPT، روش AR روی تسک Language Modeling بود. در این روش با در اختیار داشتن $t - 1$ کلمه قبلی یا بعدی، کلمه مربوط به جایگاه t را پیشبینی می کردیم. این روش در شکل زیر خلاصه شده است:

شکل ۱۱. نحوه کار Autoregressive [۸]

عیب این روش این است که نمی تواند محتوای چپ و راست را همزمان ببیند و این باعث می شود نتواند مثل یک مدل دوطرفه مانند BERT نتیجه بدهد.

از طرفی دیدیم که روش مورد استفاده در BERT، روش MLM بود که بعضی از کلمات را MASK می کرد و سعی می کرد که کلمه MASK شده را با توجه به محتوای اطراف آن پیشبینی کند. این روش در شکل زیر خلاصه شده است:

شکل ۱۲. نحوه کار Masked Language Modeling [۸]

این روش چون که همزمان محتوای هردو طرف کلمه را می بیند، نتایج بهتری نسبت به روش AR دارد ولی معایبی نیز دارد که به این صورت بیان می شود:

- هنگام آموزش این مدل، ما به جای بعضی از کلمات توکن $[MASK]$ را قرار می دهیم، ولی این توکن در زمان Fine-Tuning وجود ندارد و این باعث کاهش عملکرد آن می شود که به این پدیده، Pretrain-Finetune Discrepancy می گوئیم.

- عیب دیگر روش MLM که باعث کاهش عملکرد آن می شود این است که فرض را بر این می گذارد که کلماتی که MASK شدند از یکدیگر مستقل هستند و ارتباطی باهم ندارند ولی این به دور از واقعیت است. برای درک بهتر به مثال زیر توجه کنید:

فرض کنید این جمله را در اختیار داریم:

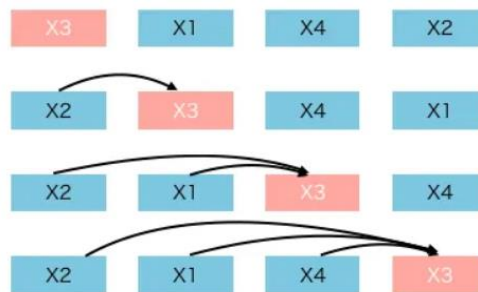
- It shows that the housing crisis was turned into a banking crisis

حال کلمات banking و crisis را با MASK جایگزین می کنیم. از مفهوم جمله اصلی میتوان دریافت که این دو کلمه با یکدیگر رابطه دارند ولی وقتی که هردو را MASK می کنیم، مدل تلاش خواهد کرد که هردو کلمه را فقط با توجه به کلماتی که MASK نشده اند پیشبینی کند و این می تواند نتیجه مطلوبی نداشته باشد.

۷-۳- ایده XLNet

روشی که XLNet استفاده می کند را می توان چیزی مابین AR و MLM دانست. نویسندگان اسم این روش را Permutation Language Modeling گذاشته اند. همانطور که از اسمش پیداست، این روش بر مبنای جایگشت کار می کند. برای شرح این روش از یک مثال کمک می گیریم:

فرض کنید یک رشته به این صورت داریم: $[x_1, x_2, x_3, x_4]$ تعداد جایگشت های این رشته به تعداد $4! = 24$ هستند. حال فرض کنید که می خواهیم توکن x_3 را پیشبینی کنیم. در تمام جایگشت های این رشته، x_3 یا در خانه اولی است یا دومی یا سومی و یا چهارمی. با توجه به این، x_3 را به این صورت پیشبینی می کنیم:

شکل ۱۳. نحوه کار Permutation Language Modeling [۸]

توجه کنید که پیشبینی x_3 به صورت Autoregressive است ولی از آنجایی که از جایگشت استفاده می کنیم، برای پیشبینی x_3 از محتوای هردو طرف آن کمک میگیریم. مثلاً در شکل بالا و در ردیف آخر، برای پیشبینی x_3 از x_4 نیز کمک گرفتیم در حالی که در رشته اصلی x_4 بعد از x_3 آمده است. همچنین XLNet از Two-Stream Self-Attention استفاده می کند.

۷-۴- نتیجه

مقاله XLNet روشی جدید را معرفی می کند و سعی بر این دارد تا مزایای روش های Autoregressive و MLM را ترکیب کرده و روشی بهتر نسبت به هردوی آن ها ارائه کند.

۸- مقایسه BERT و XLNet

۸-۱ IMDB Review Dataset

در بخش های قبلی، روش های مورد استفاده در BERT و XLNet را مورد بررسی قرار دادیم و دریافتیم که XLNet سعی دارد تا با ترکیب روش های مورد استفاده در GPT و BERT، نتایج بهتری را به دست آورد. در این بخش مدل های Pre-Train شده مدل های BERT و XLNet را روی دیتاست IMDB review که یک دیتاست Classification است Fine-Tune می کنیم و نتایج را مقایسه می کنیم. همچنین برای استفاده از این مدل ها از کتابخانه transformers استفاده شده تا کار راحت تر انجام شود.

ابتدا کمی به بررسی دیتاست می پردازیم. ابتدا به نمونه ای از یک مثال مربوط به یک نظر منفی از دیتاست توجه کنید:

```
{ 'text': 'It was great to see some of my favorite stars of 30 years ago including John Ritter, Ben Gazzarra and Audrey Hepburn. They looked quite wonderful. But that was it. They were not given any characters or good lines to work with. I neither understood or cared what the characters were doing.<br /><br />Some of the smaller female roles were fine, Patty Henson and Colleen Camp were quite competent and confident in their small sidekick parts. They showed some talent and it is sad they didn\'t go on to star in more and better films. Sadly, I didn\'t think Dorothy Stratten got a chance to act in this her only important film role.<br /><br />The film appears to have some fans, and I was very open-minded when I started watching it. I am a big Peter Bogdanovich fan and I enjoyed his last movie, "Cat\'s Meow" and all his early ones from "Targets" to "Nickelodeon". So, it really surprised me that I was barely able to keep awake watching this one.<br /><br />It is ironic that this movie is about a detective agency where the detectives and clients get romantically involved with each other. Five years later, Bogdanovich\'s ex-girlfriend, Cybil Shepherd had a hit television series called "Moonlighting" stealing the story idea from Bogdanovich. Of course, there was a great difference in that the series relied on tons of witty dialogue, while this tries to make do with slapstick and a few screwball lines.<br /><br />Bottom line: It ain\'t no "Paper Moon" and only a very pale version of "What\'s Up, Doc".', 'label': 0 }
```

با توجه به نوشته های مربوط به این نظر متوجه می شویم که این یک نظر منفی درباره یک فیلم است، label که مساوی صفر است

نیز این را تایید می کند. حال به یک نظر مثبت توجه کنید:

```
{ 'text': 'Budget limitations, time restrictions, shooting a script and then cutting it, cutting it, cutting it... This crew is a group of good, young filmmakers; thoughtful in this script - yes, allegorical - clever in zero-dollar effects when time and knowledge is all you have, relying on actors and friends and kind others for their time, devotion, locations; and getting a first feature in the can, a 1-in-1000 thing. These guys make films. Good ones. Check out their shorts collection "Heartland Horrors" and see the development. And I can vouch, working with them is about the most fun thing you\'ll do in the business. I\'m stymied by harsh, insulting criticism for this film, wondering if one reviewer even heard one word of dialogue, pondered one thought or concept, or if all that was desired of this work was the visual gore of bashing and slashing to satisfy some mindless view of what horror should mean to an audience. Let "The Empty Acre" bring itself to you. Don\'t preconceive what you expect it should be just because it gets put in the horror/thriller genre due to its supernatural premise. It\'s a drama with depth beyond how far you can stick a blade into someone with a reverence for a message that doesn\'t assault your brain\'s visual center, but rather, draws upon one\'s empathetic imagination to experience other\'s suffering of mind and spirit. mark ridgway, Curtis, "The Empty Acre"', 'label': 1 }
```

که label برابر یک است.

حال هر کدام از مدل ها را بارگذاری کرده و آموزش را انجام می دهیم. از آوردن کد آموزش خودداری می کنیم ولی این کد ها از طریق لینکی که در آخر آورده می شود قابل دسترس هستند. Fine-tuning به اندازه ۴ epoch انجام می شود و نتایج مربوط به مدل BERT به این شرح هستند:

جدول ۱۳. نتیجه BERT در ۴ اپاک روی دیتاست IMDB Review

Validation Loss	Accuracy
0.575557	0.798000
0.411905	0.890000
0.575389	0.885000
0.617563	0.882000

سپس همین کار ها را برای XLNet تکرار می کنیم، نتایج به دست آمده به این شرح هستند:

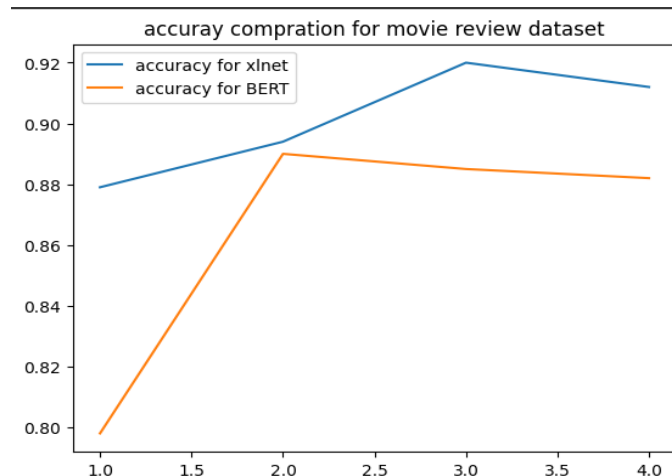
جدول ۱۴. نتیجه XLNet در ۴ اپاک روی دیتاست IMDB Review

Validation Loss	Accuracy
0.502717	0.879000
0.436439	0.894000
0.370760	0.920000
0.462966	0.912000

همان طور که می بینیم هر دو تا یک جایی دقتشان بهتر شده و از یک جا به بعد کمی بدتر شده و تابع Loss مربوط به Validation هم کمی بد تر شده است. این نشان دهنده Overfit کردن مدل است و می توان برای رفع این از تکنیک های مختلفی از جمله Regularization یا افزایش داده های دیتاست استفاده کرد ولی در اینجا این تکنیک ها نمی پردازیم.

از روی همین اعداد متوجه می شویم که عملکرد XLNet بهتر است.

برای مقایسه ی بهتر، دقت هر دو را در یک نمودار رسم می کنیم:

شکل ۱۴. مقایسه عملکرد BERT و XLNet روی دیتاست IMDB movie review

این نمودار هم فرض ما را تایید می کند و XLNet در کل عملکرد بهتری دارد.

۸-۲ Amazon Review Dataset

این یک دیتاست مربوط به امتیازاتی است که کاربران به محصولات مختلف در سایت آمازون داده اند و یادداشت مربوط به این امتیاز است. امتیاز یک عدد از ۱ تا ۵ است و امتیاز ۵ نشان دهنده رضایت کامل مشتری از محصول است. این دیتاست شامل زبان های مختلفی است که ما به خاطر سادگی فقط روی زبان انگلیسی Fine-Tuning را انجام می دهیم.

به یک نمونه از دیتای این دیتاست توجه کنید:

```
{
  'review_id': 'en_0964290',
  'product_id': 'product_en_0740675',
  'reviewer_id': 'reviewer_en_0342986',
  'stars': 1,
  'review_body': "Arrived broken. Manufacturer defect. Two of the legs of the base were not completely formed, so there was no way to insert the casters. I unpackaged the entire chair and hardware before noticing this. So, I'll spend twice the amount of time boxing up the whole useless thing and send it back with a 1-star review of part of a chair I never got to sit in. I will go so far as to include a picture of what their injection molding and quality assurance process missed though. I will be hesitant to buy again. It makes me wonder if there aren't missing structures and supports that don't impede the assembly process.",
  'review_title': "I'll spend twice the amount of time boxing up the whole useless thing and send it back with a 1-star review ...",
  'language': 'en',
  'product_category': 'furniture'}
```

این دیتاست بر خلاف دیتاست قبلی که فقط text و label داشت، feature های دیگری نیز دارد که می توان از آن ها نیز استفاده کرد مانند review_title ولی برای سادگی کار فقط از review_body به عنوان ورودی و stars به عنوان label استفاده می

کنیم. با توجه به مثال بالا می بینیم که مشتری در review_body از محصول گلایه می کند و این امر از یک ستاره ای که به محصول داده مشخص است.

بعد از مرحله Preprocessing، مدل هارا Fine-Tune می کنیم، نتایج برای مدل BERT به این شرح هستند:

جدول ۱۵. نتیجه BERT روی Amazon Review Dataset در ۴ اپیک

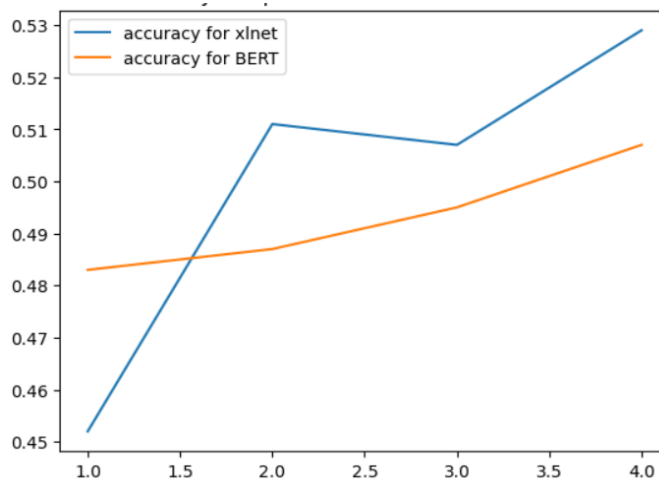
Validation Loss	Accuracy
1.201904	0.483000
1.201369	0.487000
1.363648	0.495000
1.466130	0.507000

همچنین برای XLNet نتایج به این شرح خواهند بود:

جدول ۱۶. نتیجه XLNet روی Amazon Review Dataset در ۴ اپیک

Validation Loss	Accuracy
1.292777	0.452000
1.146919	0.511000
1.439580	0.507000
1.643538	0.529000

برای مقایسه بهتر، هر دو را در یک نمودار رسم می کنیم:

شکل ۱۵. مقایسه عملکرد BERT و XLNet روی دیتاست Amazon Review

همان طور که از نمودار معلوم است، BERT شروع بهتری نسبت به XLNet دارد ولی بعد از ۴ اپیک XLNet دقت بهتری نسبت به BERT دارد. البته که دقت ۰.۵۳ قابل قبول نیست و می توان به تعداد اپیک های بیشتری آموزش را انجام داد تا نتایج بهتری به دست آید.

Reuters-۲۱۵۷۸-۳-۸

این مورد هم مربوط به کلاس بندی مربوط به اخبار است. برای مثال اخبار مربوط به غلات با برچسب ۳ مشخص می شود. به یک نمونه از این دیتاست توجه کنید:

```
{'text': 'computer language research in clri th qtr shr loss cts vs loss cts net loss vs loss revs mln vs mln qtly  
div three cts vs three cts prior year shr profit two cts vs profit cts net profit vs profit revs mln vs mln note  
dividend payable april one to shareholders of record march reuter',  
'label': 2}
```

هر نمونه از یک بخش text و یک بخش label که مربوط به برچسب آن است مشخص می شود. این دیتاست نسبت به دیتاست های قبلی نمونه های کمتری دارد.

نتایج مربوط به مدل BERT به این شرح خواهند بود:

جدول ۱۷. نتیجه BERT روی دیتاست Reuters در ۴ اپیک

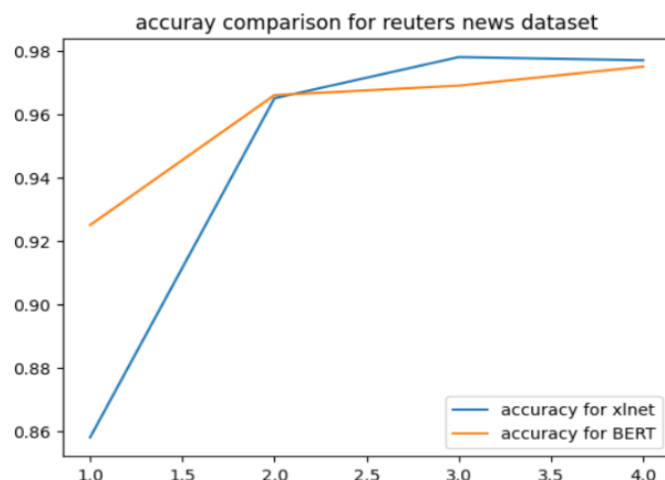
Validation Loss	Accuracy
0.279036	0.925000
0.135686	0.966000
0.131494	0.969000
0.114013	0.975000

نتایج برای XLNet نیز بدین شرح خواهند شد:

جدول ۱۸. نتیجه XLNet روی دیتاست Reuters در ۴ اپیک

Validation Loss	Accuracy
0.356312	0.858000
0.140455	0.965000
0.101059	0.978000
0.113867	0.977000

برای مقایسه بهتر، به این نمودار توجه کنید:

شکل ۱۶. مقایسه عملکرد BERT و XLNet روی دیتاست Reuters

مدل BERT شروع بهتری داشته و در پایان نیز تقریباً عملکرد مشابهی دارند.

۸-۴- نتیجه

مقایسه های صورت گرفته، ادعای XLNet مبنی بر بهتر بودن نسبت به BERT را تایید می کنند. پس روش به کار گرفته شده در XLNet باعث پیشی گرفتن این مدل از BERT که از روش پیش آموزش MLM استفاده می کند، می شود.

۹- Large Language Models

۹-۱- مقدمه

در این بخش می خواهیم به طور مختصر به بررسی LLM ها و تفاوت آن ها با Pre-trained Language Model یا PLM ها بپردازیم. محققان متوجه شده اند که با افزایش اندازه مدل و دیتای PLM ها، عملکرد آن ها به طور قابل توجهی بهتر می شود. در این مدل های بزرگ که به آن ها LLM گفته می شود، قابلیت های جدیدی به اسم توانایی ها یا قابلیت های نوظهور یا همان Emerging Capabilities پدیدار می شوند که باعث متمایز شدن این مدل ها از PLM ها می شوند. در واقع با گذشتن تعداد پارامترهای مدل از یک آستانه ای، این قابلیت ها در مدل ها پدیدار می شوند. برخی از مثال ها برای LLM ها عبارت اند از GPT-

۳ با ۱۷۵B پارامتر و PaLM با ۵۴۰B پارامتر اشاره کرد. بزرگ ترین مدلی که در این مقاله بررسی شد GPT-۲ بود که ۱.۵B پارامتر داشت، پس می بینیم که اندازه LLM ها چقدر با PLM ها فاصله دارد. اکنون به بررسی برخی از قابلیت های نوظهور در LLM ها می پردازیم.

۹-۲- Emerging Capabilities

- همان طور که اشاره شد، این قابلیت ها با افزایش تعداد پارامتر ها ظهور پیدا می کنند. برخی از این قابلیت ها عبارت اند از:
- **Instruction Following**: این توانایی به این صورت است که LLM ها می توانند تسک هایی که از قبل ندیده اند و به صورت دستورالعمل فراهم شده است را پردازش و اجرا کنند.
  - **Step-by-step reasoning**: مدل های کوچک تر در حل مسئله هایی که نیاز به استدلال های پیچیده دارند، ناتوان هستند. این امر در LLM ها بهتر می شوند و این مدل های بزرگ می توانند مسئله هایی که نیاز به استدلال های پیچیده دارند را حل کنند.

به عنوان مبحث آخر، به دیتاست های به کار رفته برای آموزش مدل های LLM می پردازیم.

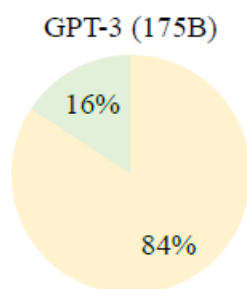
۹-۳- دیتاست ها

عمده ی دیتاست های به کار رفته در LLM ها و اندازه آن ها به این صورت است:

جدول ۱۹. دیتاست های به کار رفته در LLM ها. [۶]

Corpora	Size	Source	Latest Update Time
BookCorpus [122]	5GB	Books	Dec-2015
Gutenberg [123]	-	Books	Dec-2021
C4 [73]	800GB	CommonCrawl	Apr-2019
CC-Stories-R [124]	31GB	CommonCrawl	Sep-2019
CC-NEWS [27]	78GB	CommonCrawl	Feb-2019
REALNEWS [125]	120GB	CommonCrawl	Apr-2019
OpenWebText [126]	38GB	Reddit links	Mar-2023
Pushift.io [127]	2TB	Reddit links	Mar-2023
Wikipedia [128]	21GB	Wikipedia	Mar-2023
BigQuery [129]	-	Codes	Mar-2023
the Pile [130]	800GB	Other	Dec-2020
ROOTS [131]	1.6TB	Other	Jun-2022

که البته برای آموزش مدل ها میتوان از ترکیبی از دیتاست ها استفاده کرد. برای مثال برای آموزش GPT-3 دیتای آموزش از ۱۶ درصد کتاب ها و اخبار و ۸۴ درصد صفحات وب استفاده شده است.

شکل ۱۷. درصد دیتاست های مختلف به کار رفته در GPT-3. [۶]

۱۰- نتیجه

در این مقاله ابتدا مروری روی NLP و الگوریتم ها و تسک ها و معیار های به کار رفته در آن پرداختیم. سپس معماری Transformers که معماری به کار رفته در اکثر PLM های امروزی است را بررسی کردیم و نحوه کار آن را شرح دادیم. سپس به بررسی مقاله های GPT و GPT-2 پرداختیم که روشی را برای Pre-train کردن معرفی کردند. همچنین در این مقاله ها از معماری Transformers که پیش تر معرفی شد، استفاده شده بود. سپس BERT را بررسی کردیم که سعی می کرد با استفاده از MLM یا همان Masked Language Modeling، عملکرد بهتری نسبت به GPT ارائه دهد. بعد از آن XLNet را بررسی کردیم که سعی داشت با ترکیب روش های به کار رفته در GPT و BERT و استفاده از مزایای هر دو، نتایج بهتری را به دست آورد. سپس مدل های از پیش آموزش داده شده BERT و XLNet را روی ۳ دیتاست Classification با تعداد کلاس های مختلف، Fine-Tune کردیم و نتایج را با یکدیگر مقایسه کردیم. در پایان نیز نگاهی کلی به مدل های با پارامتر های زیاد یا همان LLM ها کردیم و برخی از دیتاست های به کار رفته در آن ها را نام بردیم.

کد های مقایسه های صورت گرفته از لینک زیر قابل دسترسی هستند:

<https://github.com/aminghani/LM>

[١]- Vaswani, A., Shazeer, N., Parmar, N., Uszkoreit, J., Jones, L., Gomez, A. N., Kaiser, & Polosukhin, I. (٢٠١٧). Attention is all you need.

[٢]- Alec Radford, Karthik Narasimhan, Tim Salimans, Ilya Sutskever. (٢٠١٨). Improving Language Understanding by Generative Pre-Training.

[٣]- Alec Radford, Jeffrey Wu, Rewon Child, David Luan, Dario Amodei, Ilya Sutskever. (٢٠١٩). Language Models are Unsupervised Multitask Learners.

[٤]- Jacob Devlin, Ming-Wei Chang, Kenton Lee, Kristina Toutanova. (٢٠١٨). BERT: Pre-training of Deep Bidirectional Transformers for Language Understanding.

[٥]- Zhilin Yang, Zihang Dai, Yiming Yang, Jaime Carbonell, Ruslan Salakhutdinov, Quoc V. Le. (٢٠١٩). XLNet: Generalized Autoregressive Pretraining for Language Understanding.

[٦]- Wayne Xin Zhao, Kun Zhou*, Junyi Li*, Tianyi Tang, Xiaolei Wang, Yupeng Hou, Yingqian Min, Beichen Zhang, Junjie Zhang, Zican Dong, Yifan Du, Chen Yang, Yushuo Chen, Zhipeng Chen, Jinhao Jiang, Ruiyang Ren, Yifan Li, Xinyu Tang, Zikang Liu, Peiyu Liu, Jian-Yun Nie and Ji-Rong Wen. (٢٠٢٣). A Survey of Large Language Models.

[٧]- <https://stanford.edu>.

[٨]- <https://towardsdatascience.com>.

[٩]- Rico Sennrich, Barry Haddow, Alexandra Birch. (٢٠١٥). Neural Machine Translation of Rare Words with Subword Units.

[١٠]- Sebastian Gehrmann, Yuntian Deng, Alexander M. Rush. (٢٠١٨). Bottom-Up Abstractive Summarization.